

Hans Kelsen: Tiszta jogtan (részlet)

„A hagyományos jogelmélet ideológiai jellege – mely ellen a Tiszta Jogtan küzd – kitűnik már a jogfogalom szokásos meghatározásából is. (...) A XIX. században, a szabadelvű polgárság győzelmével határozott reakció következik be a metafizikával és a természetjoggal szemben. Az empirikus természetjog haladásával s a vallás ideológia kritikai szétbontásával párhuzamosan megy végbe a polgári jogtudomány elfordulása a természetjogtól a pozitívizmus felé. Azonban bármely gyökeres volt ez a fordulat, sohasem volt teljes. A jogot nem tételezik ugyan többé örökkévaló és abszolút kategóriaként; felismerik, hogy tartalma történeti változásnak van alávetve, és hogy mint pozitív jog, idő- és térbeli körülményektől meghatározott jelenség. Az abszolút jogi érték gondolata nem tűnik el, hanem tovább él az igazságosságnak a pozitívista jogtudománynál is megőrzött etikai eszméjében. (...) A hivatalosan elismert pozitívizmus alapelveinek végső konzekvenciáit ugyan nem vonják le, a jogtudomány ugyan nem teljesen, mégis túlnyomóan pozitívista beállítottságú.”

Segítő kérdések:

1. Mennyiben újdonság Kelsen módszertana a korszak jogelméletében? Mit jelent a „tisztaság” követelménye Kelsennél?
2. Miért a norma a központi fogalom ebben a jogelméletben, miért felel meg ez a fogalom a módszertani alaptételeknek? Mit jelent a normák hierarchikus rendezettsége Kelsen felfogásában?
3. Miért válhatott kifejezetten „népszerűvé” Kelsen munkássága a 89-es rendszerváltásokat követően Közép-Európában?